

sædvanlige – er der formodning for, at dette lands lov skal anvendes, selv om arbejdstageren midlertidigt er beskæftiget i et andet land, jfr. litra a. Denne formodningsregel er i god overensstemmelse med det, der hidtil har været antaget i dansk ret. Hvis arbejdstageren hidtil har haft og fortsat skal have sin bopæl i det land, hvor arbejdet sædvanligvis udføres, må formodningen for anvendelse af dette lands lov anses for stærk, jfr. det foran nævnte eksempel. Fravigelse af formodningen vil eksempelvis kunne komme på tale i tilfælde, hvor arbejdstager og arbejdsgiver har fælles hjemsted i et andet land end det, hvor arbejdet sædvanligvis udføres. For så vidt angår aftaler med udsendte arbejdstagere vil det derfor ikke sjældent være af mindre betydning, om beskæftigelsen i udlandet må karakteriseres som midlertidig eller som længevarende.

Udføres arbejdet ikke sædvanligvis i noget bestemt land, er der formodning for anvendelse af loven i det land, hvor arbejdsgiveren har sit forretningssted (det forretningssted, som har antaget arbejdstageren), jfr. litra b. Denne formodningsregel vil finde anvendelse dels i tilfælde, hvor arbejdsområdet omfatter flere lande, dels i tilfælde, hvor arbejdsstedet ikke er beliggende i noget land, idet arbejdet eksempelvis udføres på en boreplatform på internationalt søterritorium.

Til konventionens art. 7

Art. 7 indeholder hjemmel til at håndhæve visse ufravigelige (præceptive) regler, uanset hvad der følger af konventionens øvrige regler, og såvel i tilfælde, hvor det drejer sig om præceptive regler i domstolens egen lov (stk. 2), som i tilfælde, hvor det drejer sig om præceptive regler i en fremmed lov (stk. 1). De ufravigelige regler, der siges til i art. 7, er i modsætning til, hvad der må antages for så vidt angår art. 3, stk. 3, art. 5, stk. 2, og art. 6, stk. 1, ikke alene ufravigelige regler af privatretlig karakter, men også ufravigelige regler af offentligretlig karakter. En fælles betingelse er imidlertid, at der skal være tale om ufravigelige regler, som efter vedkommende lands ret »skal anvendes (er ufravigelige) uden hensyn til, hvilket lands lov der i øvrigt skal anvendes på aftalen«. Sådanne regler benævnes i det følgende »internationalt præceptive regler«.

Offentligretlige regler vil i almindelighed være internationalt præceptive. Dette beror på, at hvert land ensidigt fastsætter anvendelsesområdet for sine offentligretlige regler, og at dette sker uafhæn-

gigt af, hvilken lov der finder anvendelse på kontraktsforholdet mellem parterne. Eksempelvis skal de danske monopol- og valutaregler håndhæves ved danske domstole inden for deres fastlagte anvendelsesområde uden hensyn til, hvilken lov der finder anvendelse i forholdet mellem aftaleparterne, herunder også uden hensyn til en aftale om anvendelse af et andet lands lov, jfr. foran ad art. 3, stk. 1.

Præceptive regler af privatretlig karakter vil derimod langt fra altid være internationalt præceptive. Dette fremgår af, at aftalefriheden, der såvel efter gældende ret som efter konventionen anerkendes som en hovedregel, netop indebærer en adgang til at fravige også præceptive regler i den ellers anvendelige lov gennem en lovvalgsaftale, jfr. bemærkningerne til art. 3, stk. 1. En internationalt præceptiv regel af privatretlig karakter kan derfor beskrives som en regel, i relation til hvilken denne aftalefrihed ikke anerkendes, eller – med andre ord – som en regel, der ikke alene er ufravigelig i almindelig forstand, men om hvilken det yderligere gælder, at heller ikke fravigelse gennem en lovvalgsaftale accepteres.

For så vidt angår regler af privatretlig karakter er betydningen af art. 7 derfor navnlig, at bestemmelsen tillader konventionsstaterne at opretholde eller indføre andre undtagelser fra hovedreglen om parternes aftalefrihed end dem, der følger af art. 5, stk. 2, om visse forbrugeraftaler og art. 6, stk. 1, om arbejdsaftaler. Denne meget liberale ordning, der selvsagt kan formindske konventionens harmoniseringseffekt, har været nødvendig, fordi konventionen dækker hele kontraktsretten. Om en bestemt regel skal anses for internationalt præceptiv, beror ikke på konventionen, men udelukkende på vedkommende stats egen ret. En regels internationalt præceptive karakter behøver endvidere ikke at fremgå af en udtrykkelig lovbestemmelse, men kan også fastslås gennem fortolkning, dvs. i vedkommende lands retspraksis.

Efter sin ordlyd omfatter stk. 1 også tilfælde, hvor der er tale om håndhævelse af internationalt præceptive regler i domstolslandets egen lov. Da stk. 2 imidlertid indeholder en særlig regel herom, som går videre end stk. 1, har stk. 1 kun selvstændig betydning i relation til internationalt præceptive regler i et andet lands lov end domstolslandets.

Stk. 1 indeholder en fakultativ adgang for domstolene til at tillægge internationalt præceptive regler i en fremmed lov virkning, selv om denne lov er en anden end den, som efter konventionens øvrige regler skal anvendes på kontraktsforholdet (lex causae). Det er dog en betingelse, at forholdet